

Bruselj, 10. oktober 2022
(OR. en)

12828/22

LIMITE

AG 114
PE 104
INST 333
FREMP 186

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0902(APP)

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	9333/22
Zadeva:	Priprava Sveta za splošne zadeve, 18. oktober 2022 Predlog UREDBE SVETA o volitvah poslancev Evropskega parlamenta s splošnimi neposrednimi volitvami, razveljavitvi Sklepa Sveta 76/787/ESPJ, EGS, Euratom in Akta o volitvah poslancev Evropskega parlamenta s splošnimi neposrednimi volitvami, priloženega temu sklepu – orientacijska razprava

1. Evropski parlament je 3. maja sprejel osnutek zakonodajnega predloga za nov volilni zakon¹, ki temelji na členu 223 PDEU, skupaj z resolucijo, v kateri so navedeni razlogi. Prvotni akt² je bil sprejet leta 1976 (spremenjen leta 2002 in 2018, vendar zadnja revizija še ni začela veljati, saj je še niso ratificirale vse države članice). Akt iz leta 1976 vsebuje skupna načela, ki jih morajo države članice spoštovati, vendar ne določa enotnega volilnega sistema za celotno EU.

¹ Dokument 9333/22.

² Konsolidirano besedilo: UL L 283, 21.10.2002, str. 1.

2. V skladu s členom 223 PDEU Evropski parlament pripravi predlog po enotnem postopku v vseh državah članicah ali v skladu z načeli, ki so skupna vsem državam članicam. Svet po posebnem zakonodajnem postopku in po odobritvi Evropskega parlamenta, ki odloča z večino svojih članov, soglasno sprejme potrebne določbe. Te določbe začnejo veljati, ko jih države članice potrdijo v skladu s svojimi ustavnimi pravili. Veljati začne dan po zadnjem uradnem obvestilu, ki ga je prejme Sekretariat Sveta.
3. Glavni elementi sedanjega predloga EP so:
- sklep se nadomesti z uredbo,
 - nadnacionalne liste za vseunijsko volilno okrožje, pri čemer bi imel vsak volivec dva glasova, enega za izvolitev poslancev v nacionalnih volilnih okrožjih in enega v vseunijskem volilnem okrožju, ki bi ga tvorilo 28 dodatnih sedežev,
 - liste, na katerih se imena kandidat in kandidatov izmenjujejo, da se odpravi neenakost spolov,
 - sistem vodilnih kandidatov: državljanke in državljani bi lahko prek seznamov na ravni EU glasovali za vodilnega kandidata, ki bi postal predsednik Komisije,
 - harmonizacijski ukrepi: 9. maj kot skupni dan evropskih volitev, roki za volilne kampanje ali predložitev list, glasovanje po pošti, starost za uveljavljanje aktivne in pasivne volilne pravice,
 - najnižji volilni prag 3,5 % za nacionalna volilna okrožja z več kot 60 sedeži ter
 - ustanovitev novega evropskega volilnega organa, ki bi nadzoroval postopek in zagotavljal skladnost z novimi pravili. Treba bi bilo natančno opredeliti njegove naloge in obseg, poleg tega pa bo verjetno treba odgovoriti na vprašanja glede njegovega upravljanja, financiranja ali kadrovanja.

4. Razprave v Delovni skupini za splošne zadeve so se začele med francoskim predsedovanjem in nadaljevale med češkim predsedovanjem. V teh predhodnih tehničnih razpravah so bili izpostavljeni posebni izzivi v zvezi z nadnacionalnimi listami, ukrepi za harmonizacijo postopkov po vsej EU (npr. glasovanje po pošti, volilna starost, skupni dan volitev) in ustanovitev novega volilnega organa. Večina delegacij je prosila, naj Pravna služba Sveta pojasni naravo pravnega akta, na katerem temelji predlog novega volilnega zakona, njegovo skladnost z načelom subsidiarnosti in združljivost nekaterih novosti predloga s Pogodbama. Pisni prispevki delegacij so zbrani v dokumentu 11768/1/22 REV1.
5. Glede na navedeno predsedstvo meni, da bi politične smernice lahko koristile nadaljnjemu delu, zato je na seji Sveta za splošne zadeve 18. oktobra predvidelo orientacijsko razpravo. Predsedstvo je za usmerjanje ministrske razprave pripravilo vprašanja, ki so priložena temu dopisu.
-

VPRAŠANJA PREDSEDSTVA ZA ORIENTACIJSKO RAZPRAVO

1. Glede na kompleksnost zadeve, zapleten postopek sprejemanja in močno željo EP, da se spremembe uvedejo pravočasno za prihodnje volitve v Evropski parlament maja 2024, predsedstvo meni, da je v tej fazi primerno opraviti politično razpravo o nekaterih ključnih elementih predloga.
2. Ministrice in ministri naj se na seji Sveta za splošne zadeve 18. oktobra osredotočijo na naslednja vprašanja:
 - a) Za katere od predlaganih sprememb države članice želijo, da se vključijo v volilni zakon za prihodnje volitve v Evropski parlament v primerjavi s sedanjim zakonodajnim okvirom?
 - b) Kateri elementi predloga po mnenju držav članic predstavljajo večji izziv, ob upoštevanju njihovih nacionalnih okvirov ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti?
 - c) Ključni element predloga EP je zagotoviti, da se za naslednje evropske volitve maja 2024 sestavijo nadnacionalne liste kandidatov. Kaj menite o splošnem konceptu sestave nadnacionalnih list, sistemu vodilnih kandidatov (t. i. *spitzenkandidaten*) in zagotavljanju uravnotežene zastopanosti držav članic pri razdelitvi sedežev?